

W najnowszym numerze Pisma Samorządu Terytorialnego WSPÓLNOTA, m.in.:

Rządowy program do likwidacji – koniec dużych i łatwo dostępnych pieniędzy. Dziewięć edycji w cztery lata, ponad 19,5 tys. zrealizowanych projektów, niemal 100 mld zł przekazanych na inwestycje – tak można podsumować Program Inwestycji Strategicznych, którego zawieszenie ogłoszono w połowie maja. Co to oznacza dla samorządów? Zebraliśmy opinie.

Najwyższa pora skończyć z samorządową jazdą na gapę. Gminy sąsiadujące z miastami wojewódzkimi czerpią z tego ogromne korzyści, nie partycypując w kosztach – mówi w dużym wywiadzie Robert Szewczyk, prezydent Olsztyna.

Związek Gmin Wiejskich wzywa do zniesienia dwukadencyjności. Organizacja wystosowała oficjalne stanowisko i przesłała m.in. do premiera Donalda Tuska, marszałków Sejmu i Senatu oraz przewodniczących odpowiednich komisji parlamentarnych.

Unia Miasteczek o bezpieczeństwie dostaw wody. Awaria wodociągowa, która w kwietniu pozbawiła dostępu do wody 60 tysięcy mieszkańców Otwocka i Karczewa, była jednym z kluczowych tematów dyskusji przedstawicieli Unii Miasteczek w Nowym Wiśniczu.

Koalicja na rzecz Odnowy Samorządności apeluje o pilne podjęcie reform. Zwracamy się do parlamentu, rządu i prezydenta o podjęcie kompleksowej debaty nad odnową samorządności terytorialnej w Polsce – czytamy w stanowisku podpisanym przez 10 organizacji społecznych, w tym Fundację Batorego i Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej.

Chcesz pokoju, szukaj się do wojny! W myśl przysłowia „Si vis pacem, para bellum” Rada Ministrów uchwaliła Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026. Opisujemy wynikające z niego obowiązki.

Kto zapłaci za DPS? Rosnąca liczba seniorów wymagających stałego wsparcia stawia przed samorządami coraz większe wyzwania. To właśnie na gminach spoczywa obowiązek finansowania pobytu osób starszych w DPS-ach, nawet gdy powinni za to odpowiadać ich bliscy lub sami podopieczni – pisze Tomasz Telesiński, dyrektor Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski.

Większa ochrona dla pracowników socjalnych. Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało projekt nowelizacji kodeksu karnego. Przewiduje surowsze kary dla sprawców ataków, zwłaszcza w sytuacjach, gdy ofiary narażone są na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

Będzie kontrola domów pomocy społecznej. W przyszłym roku wszystkie DPS-y w Polsce zostaną objęte audytem – zapowiedziała wiceminister rodziny Katarzyna Nowakowska.

Polskie drogi, czyli jeden wielki bałagan. Źle ustawione, nieczytelne lub uszkodzone znaki wprowadzają kierowców w błąd. Setki reklam utrudniają dostrzeżenie znaków. Cały system zarządzania ruchem drogowym w Polsce jest nieskuteczny – alarmuje NIK.

Nieprawidłowe ustalanie w planach miejscowych wskaźnika maksymalnej wysokości zabudowy. Rozróżnienie pojęć „wysokość budynku” i „wysokość zabudowy” ma istotne znaczenie nie tylko dla

przejrzystości ustaleń planistycznych, ale również dla legalności całego aktu prawa miejscowego. Analizujemy oba pojęcia i ich skutki prawne.

Rzeczywiste użytkowanie a charakter budynku dla celów podatku od nieruchomości. Czy faktyczny sposób użytkowania budynku może przesądzać o jego kwalifikacji dla celów podatkowych? NSA rozwił wątpliwości w tej kwestii.

Charakter prawny uchwały powierzeniowej. Naczelny Sąd Administracyjny uchylił orzeczenie WSA w Gliwicach, który stwierdził nieważność uchwały rady miasta powierzającej spółce komunalnej realizację zadania własnego gminy w zakresie utrzymania czystości i porządku.

Brak podstawy prawnej do cenzurowania radnych. Wprowadzenie przez radę miasta zakazu propagowania ideologii przez członków młodzieżowej rady narusza zasadę legalizmu i przekracza ustawowe kompetencje organu stanowiącego – uznał wojewoda.

Kara umowna jako narzędzie w rękach zamawiających. Czy można zdyscyplinować wykonawcę, odzyskać część strat i ominąć sądową batalię jedną klauzulą w umowie? Tak – o ile klauzulą jest prawidłowo skrojona kara umowna.

Dotacja na zabytek tylko w roku budżetowym. Rada gminy nie może uzależniać wypłaty dotacji na zabytki od wcześniejszego rozliczenia jej części ani przewidywać finansowania prac w kolejnych latach – przypomina RIO.

Sztuczna inteligencja w miejscu pracy. Technologie oparte na AI znajdują zastosowanie w wielu sektorach. W wielu miejscach są już powszechnie wykorzystywane, co nie pozostaje bez wpływu na relacje pomiędzy pracodawcą a pracownikiem. Odpowiedzią na te wyzwania jest unijne rozporządzenie AI Act.

Najem senioralny jako element polityki mieszkaniowej. Rządowy projekt nowelizacji ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego zakłada wprowadzenie nowej instytucji – najmu senioralnego – jako odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Co zawiera projekt?

Wkład mieszkańców w lokalny proces decyzyjny to czysty zysk. Czy panel obywatelski może być czymś więcej niż efektywnym dodatkiem do lokalnej polityki? Dr hab. Joanna Podgórska-Rykała, profesor Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, przekonuje, że tak.

Nawra: historyczny pałac odzyskuje blask. Rozpoczął się pierwszy etap prac rewitalizacyjnych w zabytkowym zespole pałacowo-parkowym, w którym ulokowane zostanie Muzeum Ziemiaństwa im. Rodziny Sczanieckich.

Wokół Saturna. Czeladź jest być może jedynym z miast Zagłębia, które w tak dużej skali zadbało o rewitalizację obiektów pogórnich. Samorząd odnawia kolejne budynki dawnej kopalni Saturn.

AI pomaga w rekrutacji do szkół. Wrocław wraz z partnerem technologicznym wdrożył nowe narzędzie w systemie rekrutacji – asystenta AI, który ułatwia składanie dokumentów rekrutacyjnych.

Najbardziej innowacyjne samorządy. Rybnik, Pleszew, Brzozie, powiat myślenicki i województwo lubuskie z nagrodami w konkursie Innowacyjny Samorząd.

Nowoczesne przedszkole bez barier. Pięć przestronnych i nowoczesnych sal dydaktycznych, sala sensoryczno-logopedyczna, kuchnia z jadalnią, aula widowiskowa – tak wygląda nowe przedszkole w gminie Lelów.

Nie żyje Zbigniew Burzyński, wieloletni prezydent Kutna. Znakomicie wykorzystał swój czas. Zmienił szare miasto doświadczone transformacją lat 90. i bezrobociem strukturalnym w miasto dynamicznego rozwoju. Wspomnienie o zmarłym samorządowcu przygotował Mariusz Sikora, prezydent Kutna.

Zamawiając prenumeratę „Wspólnoty” otrzymują Państwo:

- kompleksowy przegląd najważniejszych zagadnień w jednym miejscu,
- bezpłatny stały dodatek *KURIER PRAWNY*,
- dostęp do ekskluzywnych rankingów,
- bezpłatny dostęp do wydań archiwalnych,
- bezpłatne porady prawne.

Inspirujemy, omawiamy i analizujemy prawo, finanse, gospodarkę JST.

Zachęcamy do dołączenia do naszej wspólnoty. W sposób profesjonalny i innowacyjny wspieramy rozwój naszych lokalnych ojczyzn.

Prenumeratę można zamówić:

- za pomocą [formularza](#) wysłanego na adres: *MUNICIPIUM SA, ul. Marynarska 19A, 02-674 Warszawa*
- e-mailowo: handlowy@municipium.com.pl
- online w księgarni: www.wspolnota.org.pl/ksiegarnia